

Derschadra spagnola nostalgica

Fa restaurar tavlas stradalas da la dictatura

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **La Spagna ha ina constituziun democratica dapi 1978, ma tschertas vischnancas spagnolas han duvrà temp per eliminar quellas tavlas stradalas che derivavan da la dictatura.**

In da lezs lieus era Alicante (per catalan Alacant) sper il Mar mediterranean, segunda citad da la «Comunidad Valenciana» cun passa 300 000 olmas; quest lieu turistic aveva survegni ina ferma immigraziun, t. a. da Franzos fugids da l'Algeria sur la mar suenter l'indipendenza da lez pajais 1962. Pir davent da 2015 ha il nov president communal socialist Gabriel Echávarri midà 46 toponims da la citad. Ma la Partida populara da primminister Mariano Rajoy ha fatg recurs cunter ina midada, quella da

la «Plaza de la División Azul» che la citad aveva numnà «Plaza de la Igualdad» («da l'egualità»). Sin quai ha ina derschadra cumandà a l'administraziun communal «el restablecimiento de las denominaciones primitivas», renfatschond la «manera precipitada e inmotivada». Suenter passa trenta onns astgav'ins strusch discurren da «precipitaziun»; in bun motiv deva er. Ma Alicante ha fatg per cumond; la gassetta online «El País Catalunya» (Barcelona) dals 18 da mars 2017 mussa dus umens che pendan la tavla cun «División Azul» empè da quella cun l'egualità. «División Azul»: Tge muntan lezs dus plets?

La «División Azul»

Il 22 da zercladur 1941 è la Wehrmacht penetrada en l'URSS. Anc il zercladur ha

«generalísimo» Francisco Franco Bahamonde (1892–1975) creà ina «División Española de Voluntarios» cun 17 692 Spagnols ed insaquants tschients Portugais ch'el ha mess a disposiziun dal «Führer» per cumbatter l'Armada cotschna. Ils voluntaris respundevan: «Lo juramos» a la dumonda: «¿Juráis ante Dios y por vuestro honor de españoles absoluta obediencia al jefe supremo del ejército alemán, Adolf Hitler, en su lucha contra el bolchevismo y que combatiréis como valientes soldados dispuestos a dar vuestra vida en cada momento por cumplir este juramento?» Pervi da lur chamischas blauas («azules») èni vegnids enonuschents sco «la División Azul». Il 13 da fanadur è l'emprim tren da voluntaris partì per in champ da scolaziun en Baviera. Il 18 ha Franco commemorà sia rebellun

dals 18 da fanadur 1936 cunter la republica «cun in discurs nua ch'el colliava il destin da la Spagna cun la victoria dals nazis e declerava ch'els alliads hajan gia pers la guerra. Quel discurs e la partenza da la 'División Azul' ha alarmà ils Brits; lezs han entschavì a pinar l'occupaziun da las Canarias. La finala ha Churchill desditg l'operaziun, ma el ha rinforzà il squitsch sin Franco cun reducir las furniziuns d'ieli e da furment*». La «División Azul» ha dentant cumbattì en Russia ensemen cun la Wehrmacht enfin a 1943; pir lura, suenter Stalingrad e l'armistizi talian dal settember, ha Franco dissolvì l'unitad da voluntaris, turnond tar la neutralità en la davosa fasa da la guerra mundiala. Il document spagnol «División Azul» (Wikipedia, la enciclopedia libre) dat las cifras da 45 000 u 47 000 voluntaris e scri-

va: «La División ha già 4954 morts sin la front, 8700 blessads, 2137 invalids; 372 èn vegnids tegnids en fermanza da l'Armada cotschna e 7800 èn vegnids malsauns. Paucs han survivì ils onns da privaziuns e lavur sfurzada en ils champs da lavur sovietics (...). Els blers praschuniers spagnols da la 'División Azul' han stuì spetgar duresch onns ed han pudì turnar en Spagna pir suenter la mort da Stalin [1953]. Els 220 survivents èn turnads 1954 da la Sibiria ad Odessa [en Ucraina sper la Mar naira] ed arrivads ils 2 d'avrigl a Barcelona cun ina bartga organisada da la Crusch cotschna.» Vul la derschadra d'Alicante far endament tut quai?

* **Antony Beever, Der Spanische Bürgerkrieg. Ediziun da giaglioffa. Minca (Wilhelm Goldmann, ISBN 978-3-442-15492-0) 2008, p. 520.**